

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Ivlivm Avgvstvm & Septembrem

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Vita S. Avdomari, Episcopi Morinensis: Ex ea quæ est apud V. P. Laur. Sur.
Exceßit ex humanis anno Domini 695.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42728

, &c.

ne denudatis acetum sale permisit in cor-
oris membra cruciatu attenuata, & propè cō-
sticta, infuderunt. Atque ut istos dolores
protruerat, & veluti pedibus conculcarat, in-
de craticula & ignis in medium trahuntur, &
aliquæ eius corporis, tanquā carnes ad com-
plendum paratæ, ignis incendio non raptim
(ut breui è vita decedens, omni dolore libera-
re) sed paulatim absumptæ fuerunt. Neque
qui cum imposuerant in rogam, etiam post tot
tumque grauia cruciamenta ei ullum respiran-
dum dare in animo habebant, nisi prius i-
psorum imperata facturum annueret. Sed ille
proposito suo mordicus adhærescens, viator in
tormentis animam efflauit. Tale vnius regio-
rum famulorum martyrium extitit; appella-
tione sua (Petrus enim nominatus fuit) reuera-
tigium. Ceterum Dorotheus, Gorgonius, alij
que non pauci ex Imperatoris familia, atrocis-
simis cruciatuum pariter generibus excarnifi-
cata, itaque spoliati, diuinæ victoriæ, inuicti
Christi athletæ, præmia reportarunt. Porro
plura de his martyribus lector inueniet in hi-
storia Indes & Domnæ 27. Decemb. Tom. 4.

VITA S. AV DOMARI, E P I S C O P I Vide Tom.
Morinensis: Ex ea quæ est apud V.P. Laur. Sur. 8. Annal.
Excessit ex humanis anno Domini 695. C. Baron.

B E A T U S Audomarus antistes, nobilibus 9. Septē.
& secundūm seculi dignitatem inclytis,
atq; in fide catholica eruditis, ortus pa- Patria &
teribus, haud ita procul à Costantia, eo loco, parentes s.
qui Aurea Vallis nuncupatur, vitæ initium Audomari.

D d d 2 auipi-

auspicatus est. Pater eius Friulphus, inter suos clarus, mater Domita, æquè nobilis foemina, cum in se cuncta pietatis ornamenta à teneris egregiè tutati fuissent, tum eadem omni studio atque diligentia Audomaro puero vna cum laete instillare non destiterunt. Erat enim unicus illis filius tenerè admodum, ut fieri sole, dilectus. Igitur cùm optimæ indolis puer naturæ adiumentis, & parentum disciplinis, adulta iam ætate raram quandam & pietatis & eruditiois in se speciem exprimeret, defuncta tādem Domita matre, ipse soli Christo deinceps seruiturus, haud difficulter parentem ad idem suaue iugum proprijs humeris imponeendum permouit.

Ambo igitur, & Friulphus parens, & Audomarus adolescens, calore diuini amoris mirabiliter incensi, illud Saluatoris: Vade & vende omnia quæ habes, & da pauperibus: & veni,

Matt. 19.

S. Audoma-
rus vna cum
parente mo-
nasterium
ingreditur.

S. Eustachij
vita habetur
29. Mart.

sequere me, alacri sanè mente adimplente, ad Christi militum illic celeberrimum sese consultare monasterium, quod Luxouium vocant; B. Columbanus in Burgundionū regione quondam exstructum. Præerat tunc illi coenobio beatus Eustachius egregia sanctitate vir; qui verumque per amāter amplexans, optimis sanctissimisque monasticæ disciplinæ institutis informauit: prorsus ut nihil ijs in sancta illa congregatio ornatius nihil castius, nihil in Dei obsequio feruentius esset.

Præcipiuus tamen maximarum virtutū splendor in Audomaro relucebat: adeò ut fama eius longè lateque diffusa ad Dagoberti quoque Francorū Regis notitiam perueniret: qui nullo modo

s, inter suos
lis foemina,
nta à teneris
omni studio
vna cum lu-
at enim invi-
t fieri sole,
olis pueris
disciplinis,
n & pietatu
meret, defun-
Christo de-
er parentem
meris impo-
ens, & Audi-
moris mira-
de & vende-
us: & veni,
nplente ad
um sese con-
um vocant;
gione quon-
ili coenobio
ate vir; qui
optimis san-
ze institutis
i sancta illa-
us, nihil in
irtutu splé-
ct fama eius
erci quone
et: qui nullo
modo

odo tam præclarum lumen in angulo latere
dipassus: sed ad Taruanensis urbis populum,
Archario Nouiomensi antistite hoc ipsum ob-
tinè & instanter postulante, instituendum gu-
bernandumque euocauit. Non potuit ille Re-
x non parere voluntati; qui hoc vnum die no-
teque precibus & lachrymis apud Dominum
agebat, ut populi peccatorum fordibus foeda-
ti, & in dæmonis seruitutem sua ipsorum vo-
luntate redacti, Christi gratia mundaren-
tur, vera mque libertatem, quæ in obseruatio-
ne Christianæ disciplinæ sita est, consequeren-
tur. Itaque Audomarus ad Taruanensem cathe-
dram cum auctoritate prouectus, diuini verbi
semina in creditum pectora deiçere, ani-
marum & corporum languores sanare, capti-
vatos & vincitos redimere, viduarum ac inopum
maxime curam gerere, plebem sibi commis-
sum ad æternæ vitæ pascua inuitare; ac postre-
m inuidita animi virtute immensos labores
denorare: quò gentem horrendis ignorantia-
tenebris occæcatam, Euangelicæ veritatis lu-
mine colluistraret.

Quanquam enim longè antè eius aduentum Taruanenses
plebs Taruanensis à beatissimi martyris Dio- populi Euans-
ny si socijs Fusciano & Victorico verbum Dei gelium pri-
acepisset, mox tamen à martyrio eorum ad mō accepere
demonum cultum relapsa fuerat: & idola sa- à Fusciano
cra lega gens denuò erexerat. Ea verò diuinus & Victor
co.

Ddd 3 rum

*Audomarus
fit Episco-
pius.*

rum gratia, & occulta quadam Numinis vigētis perfidiam expugnabat. Puer quidam contra viri sancti iussum nauiculae lusitabundus se crediderat. Et eccē ludentem illum in ripa fluminis, vehemens ab improviso ventus pervastum pelagus, tumescentibus haud semel in aper tam nauiculae perniciem vndis, ad Saxonū usque regionem abripuit. Ibi vero consistens non minori se periculo, ob infesta latrociniū loca, se expositum cernebat, quām in vasto gurgite perpessus fuerat. Itaque miser mortis vndique anxietate circumuentus, B. Audomari confisus meritis, denuō se vndis saevientibus permittere potius, quā præda raptorū fieri decreuit. Et ecce benignissima Christi misericordia adiutus, quā illi dubio procul precibus & lachrymis Audomarus obtinebat, nauicula, remis, velisque planè destitura, prospero cursu pelagus emetitur; donec ad eum rediret portum, vnde eum valida venti vis extrusserat; vbi Elua fluuiolus in mare euoluitur. Est & aliud miraculum quo Dominus, quantis esset ornatus meritis antistes, testatum facere voluit. Cū aliquando propinqua vrbi dioecesis suæ loca peragraret, circa horam diei sextam, sub patulæ arboris tegmine dedit se sopori, haud procul à villa, quæ Formacus dicitur. Inde post breuem quietem surgens, iubet ex ligno, Crucis fieri effigiem, eamque sub eadem arbore defigi. Proxima nocte eodem in loco tam ingens lucis resulfit splendor, ut populus admiratione defixus locum illum venerabundus accederet, & vota precesque cum lachrymis Deo nuncuparet. Ibi tunc multò clarius, & Cru-

Ingens miraculum.

Effigie Crucis iubet vir sanctus fieri.

Crucis virtus & Audomari sanctitas cunctis
notuit; cum egri debilesque optata protinus
ante potirentur. Idem ille locus, etiamnum
religioni consecratus, eadem virtute praeditus
se perhibetur.

Hæc aliaque, quæ literis mandata non sunt,
ritutis indicia exhibente Audomaro, venere
ad eum viri tres ex Constantiensis territorio,
Mummolinus, Bertramnus & Bertinus, erudi-
Mummolinus, Bertramnus & S.
tione non minus quam pietate ornati: qui cum
fide Euangelicæ predicationis & aliorum la-
borum omnium socios sanè præberent fidelissi-
Bertinus S.
mos, accidit, ut Adroaldus quidam reb. locu-
Audomare discipuli.
ples, stemmateque mundanæ nobilitatis clarus,
ab infelici dæmonum cultu ad Christi sacra-
transiret: omnesque suas facultates, diuini amo-
nitudio inflammatus, & villam Sithiu sancto
Adroaldum
Audomaro transcriberet: qui protinus ad rem
virum nobis
Christianam magis magisque multiplicadam,
conuer-
magnificum in ea templum Virgini Matri sa-
tit S. Audo-
cum extruxit.

Io ad culmen breui perducto, & Sanctorum
reliquijs alijsque pietatis adminiculis & or-
namentis præclare instructo, multò adhuc a-
laciùs ardentijsque in opus incubuit Euange-
lij: donec omni illa circa regione sub legis Eu-
angelicæ iugo missa, fides intemerata sceptrum
sibi vendicaret. Porro sanctus deuexa tum æta-
S. Audoma-
te vir, utroque oculorum orbatus est lumine:
rus fit cæcina
credo ut pia mente clarius illam sempiternæ
lucis arcem perlustraret, ad quam breui an-
gelico ministerio assumendus erat. Felix pro-
fetto ea corporeæ lucis amissio, quæ menti
celestis luminis adfert copiam maiorem; quo

Ddd 4 Chri-

Christus Iesus cōspicitur, cæli ostia referatur,

Postquam verò Morinensis siue Taruanensis cathedra 30. annorum spatio, tanto esset potita præsule, columnæ illæ Dei corporeis destituta viribus, acri cœpit febri pulsari, concui, atque discruciar. Sub mortem autem ad limina Ecclesiæ debilis progreditur'; ibidem post vota precesq; Deo cum lachrymis oblatis, hæc sancto corporis & sanguinis Christi sanguimento pectus suum communis beatus senex & abituræ animæ diuinum præbet viaticum, Post quæ rursum lecto domi excipitur, ac paulò post ruptis corporis vinculis, ad æternitatis gloriam in cælos ab angelis træfertur. In eius verò egressu, tanta illic extitit odoris fragranția, ut omnia aromata, omnes balsami & thuris odores vinceret.

Non latebant hæc beatum Bertinum: sed de ijs diuinitus edocitus, absque mora in ædes, ubi funus iacebat, discipulorum caterua stipatus, venit; corpusque illud nulla vñquam libidine pollutum, secum quo par erat honore ad monasterium perpetuæ Virginis absportavit: atq; in monumento cōdidit. Vbi sacræ eius exuiz, multis & præclaris coruscant miraculis.

Haud multò post à die obitus eius duo in se casu conuenere; quorum alter vafro & versuto ingenio, alterum ant iqui seculi virum argenti solidum mutuò rogauit: spōdens ad certum diem bona fide se restituturū. Elapo die, commonefacit hominem debiti. Negat ille debitum, & stomachans grauiter cum viro bono de iniuria expostulat. Respondet alter: Eamus ad venerādum patris Audomari sepulcrum, & sequi-

*Obitus viri
sancti.*

*Sepelitur in
monasterio
Sithiensi à
S. Bertino.*

a referatur,
 aruanensis
 esset porti-
 reis desti-
 ri, concu-
 m ad limi-
 bidem post
 blatas, si-
 aristi sac-
 atus senen-
 viaticum,
 cur, ac pau-
 eternitatis
 ur. In eius
 is fragran-
 ai & thuris
 um: sed de-
 nades, vbi
 a stipatus,
 libidine
 ore ad mo-
 taurit: atq;
 us exuvia,
 ulis.
 duo in-
 tro & ver-
 virumar-
 ens ad cer-
 lapsio die,
 Negat ille
 in viro bo-
 alter: Es-
 sepulcrū,
 & sicuti-

quidem iuramento confirmare non dubi-
 eris, quod nequiter fingis, eris à solidi per-
 portione immunitus. Eunt pariter ad sacram *Cauendum*
 ipus, sed ante quam eò ventum esset, credi-
 nobis est, ne
 subsistens: Quid, inquit, quiescentis patris *vnquam fa-*
habimus loculum? Deus iustus iudex ubiq; *gum hoc i-*
mitemur. Is
 Nec virtus Audomari intra sepulcrum in-
 ita est. Hoc ergo in loco sancti patris nu-
 menterificare, & mihi erit satisfactum. Ille
 milles semper æstuantis avaritiæ cœcatus libi-
 dine, verso ad sacram templum vultu, & tub-
 ita ad cælum manibus, dum vult commotis
 labitis periurio se obstringere, confessim cor-
 ru, & ad extrema perducitur. Oculi crepates
 lus mouentur locis; nerui membrorum om-
 nium soluuntur; spiritus per immensos extor-
 nuiciatus, tertio die è corpore excedit.
 Quidam ob perpetrata facinora, ferrea vincitus
 catena, manicisque constrictus ferreis, cum ad
 supplicium iuxta beati Audomari fores trahe-
 tur, miser sancti viri patrocinii tacitus im-
 ploravit, omnemque melioris vitæ frugé pro-
 multo, si præsens mortis periculū euaderet. Res
 fane admiratione digna. Mox vinculis ad pe-
 des defluentibus, liber ipse celeri cursu ad san-
 ctivi tumulū se recepit, ibidēq; fuso lachry-
 marum imbre, suos tortores miraculi magni-
 tudine retrocedere compulit. Pauca hæc de
 multis libamus obiter; ne, si cuncta, quibus &c soluitur.
 In vita & post mortem claruit miraculis
 referre velimus, infinitam propè
 congeriem adfe-
 ramus.

Ddd 5

PASSI-

lis.

nobis est, ne
vnquam fa-
gum hoc i-
mitemur. Is
enim qui iu-
ramentum
postulauit,
grauius deli-
quit, quam
is qui periu-
rium fecit:
Nā & alte-
riu & suam
animam oc-
cidiit. Habes
evidens exē-
plum apud
S. Augusti-
num, Serm.
qui est de S.
Iohan. Bap-
tistæ decol-
latione.

Vincitus, im-
plorato S.

Audomari
patrocinio,
diuinitus
solutur.

In viuis &
post mortem
celebri-
mus miracu-
lis.